שם: _____ כיתה: _____

לסרטון (דקה)

בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה

מתוך ספר בראשית

במשפט אחד: כשרוצים שלא יהיו אי-הבנות, אומרים בדיוק למה מתכוונים, בלי להשאיר מקום לניחושים.

1 מתחו קו בין המילה לפירוש שלה

רָחֵל ●	● הצעירה
בִּתְּךָ ●	● אחת מהאמהות, בסיפור
הַקְּטַנָּה ●	● הבת שלך

2 השלימו את הפתגם

אעבדך שבע שנים _____

3 מפרטים מה מבקשים

בסיפור יעקב מפרט בדיוק מה הוא רוצה. איך הייתם מבקשים בצורה ברורה?

המצב	לא ברור	ברור
בבית	**"תעזרו לי קצת."**	---
בחנות	**"יש משהו כזה?"**	---
בבית ספר	**"אפשר עזרה?"**	---

ועכשיו אתם:

לא ברור: ---

ברור: ---

למורה

ברחל בתך הקטנה

לסרטון

מתאים ל: כיתות ד'–ח' **זמן:** כ-20 דקות

מטרת השיעור: להבין שבקשה ברורה ומפורטת מונעת אי הבנות, ולתרגל ניסוח.

מהלך מוצע

1. **צפייה בסרטון (דקה).** סורקים את קוד ה-QR או נכנסים לעמוד באתר.
2. **דיון (5 דקות)**
   - מתי הבנתם הודעה אחרת ממה שהתכוון מי שכתב אותה? מה היה חסר בה?
   - איך מנסחים הודעה כך שאי אפשר לטעות בה?
   - האם תמיד כדאי לפרט הכול? מתי דווקא עדיף להשאיר לאחרים להבין לבד?
3. **מנסחים בקשה (5 דקות).** בזוגות: האחד כותב הוראה כללית ("תכין משהו לאכול") והשני מבצע אותה בדיוק כפי שכתוב, גם אם זה מצחיק. אחר כך כותבים אותה מחדש ברחל בתך הקטנה, ומנסים שוב.
4. **דף העבודה (5–10 דקות).**

רקע

הביטוי מגיע מסיפור ידוע בספר בראשית. יעקב מגיע לבית של לבן ופוגש את רחל, ומתאהב בה. ללבן יש שתי בנות: לאה הגדולה ורחל הקטנה. יעקב מציע לעבוד אצל לבן שבע שנים, ואומר:

> **אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה** (בראשית כט, יח)

שימו לב כמה פרטים יש במשפט: השם (רחל), הקשר (הבת שלך) והגיל (הקטנה). לפי רש"י, המפרש המפורסם של התנ"ך, יעקב ידע שלבן עלול לרמות אותו, ולכן ניסה לסגור כל פתח לטעות. ובכל זאת, ביום החתונה לבן נתן לו את לאה. מאז אומרים "ברחל בתך הקטנה" כשרוצים להיות ברורים עד הסוף.

תשובות

- **1:** רָחֵל = אחת מהאמהות, בסיפור • בִּתְּךָ = הבת שלך • הַקְּטַנָּה = הצעירה
- **2:** ברחל בתך הקטנה
- **3: דוגמאות לתשובות** (אין נוסח אחד נכון)
  - "תוכלו לסדר את הסלון עד שש?"
  - "יש חולצה כחולה במידה 12?"
  - "אפשר שתסבירי שוב את שאלה 3?"

פתגמים קרובים באתר

אין הנחתום מעיד על עיסתו • די לחכימא ברמיזא • כל הפוסל במומו פוסל